

Připomínky k Desetiletému plánu rozvoje přepravní soustavy v České republice 2024-2033 společnosti NET4GAS, s.r.o.

Č.p.	Subjekt	Dotčené ustanovení	Připomínka/Zdůvodnění	Vypořádání připomínek
1	eustream, a.s.	12.3 Projektové listy Česko-polské plynárenské propojení Bezměrov (CZ) – Hať (hranice CZ/PL)	<p>Eustream, a.s. navrhuje nerealizovat projekt Česko - polské plynárenské propojení Bezměrov (CZ) - Hať (hranice CZ/PL) (v textu taky jako „Projekt“) z následujících důvodů:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Společnost NET4GAS s.r.o (dále také jako „Navrhovatel“) ukončil inkrementální proces Projektu, který byl započat, s odvoláním se na rozsudek Tribunálu Soudního dvora Evropské unie ze dne 16.března 2022 ve spojených věcech T-648/19 a T-704/19, který prohlásil kapitolu V nařízení Komise (EU) č.2017/459 stanovi parametr procesu inkrementální kapacity za neaplikovatelnou. Posouzení tržní poptávky v roce 2021 bylo neúspěšné. Ani jedna společnost si nezarezervovala nabízenou kapacitu. V roce 2023 společnost NET4GAS nenabídl inkrementální kapacitu Projektu v aukci ročních produktů. Eustream předpokládá, že společnost NET4GAS ukončila proces inkrementální kapacity a nenabídl tuhle kapacitu především z důvodů, že opět očekávala nezájem trhu o nabízenou kapacitu Projektu, jelikož trh má možnost využít stávající kapacity Polsko-slovenského plynárenského propojení, který nabízí stejné možnosti zdrojů plynu (v budoucnosti v případě poptávky i vodíku) jak plánovaný Projekt.</li> <li>V Plánu rozvoje je Projekt definován jako nekomerční projekt, jehož potřeba vyplývá z nutnosti posílení bezpečnosti dodávek plynu a o realizaci kterého mají rozhodnout kompetentní orgány státní správy České republiky. Argument, že je Projekt třeba realizovat z důvodu posílení bezpečnosti dodávek plynu neobstojí, nakolik N-1 překračuje minimální požadavek nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1938 o přibližně 322% (v roce předpokládaného zprovoznění Projektu) a o přibližně 270% v roce 2023 což potvrzuje i samotný Navrhovatel Plánu rozvoje na str. 46. Pevně věříme, že kompetentní orgány státní správy při rozhodování o realizaci Projektu zohlední tuto skutečnost a nezatíží spotřebitele České republiky dalšími nadbytečnými náklady spojenými s realizací Projektu.</li> <li>Navrhovatel uvádí, že „Realizace tohoto přeshraničního projektu by posílila fyzickou bezpečnost dodávek plynu, neboť propojí Českou republiku se sousedním státem (Polsko), který má přímý přístup ke zdrojům plynu z Norska (přes plynovod Baltic Pipe), má vybudované LNG terminály (Swinoujscie) a další hodlá budovat (Gdańsk)“. Otázkou zůstává, zda kapacita Baltic pipe a LNG terminálů budou dostačující k tomu, aby v dostatečné míře plnili požadavky České republiky. Domníváme se, že kapacity budou primárně sloužit pro potřeby Polska při jeho přechodu z uhlí na plyn a také i pro stávající Polsko-slovenské plynárenské propojení.</li> </ul>	<p>Projekt Česko-polské plynárenské propojení Bezměrov (CZ) – Hať (hranice CZ/PL) (TRA-N-1009) je z pohledu provozovatele přepravní soustavy České republiky (NET4GAS) nekomerční projekt sloužící pro posílení bezpečnosti dodávek plynu pro Českou republiku (ČR), proto realizace projektu je záležitostí rozhodnutí v kompetenci české státní správy. Provozovatel přepravní soustavy poskytuje veškerou součinnost, než dojde k finálnímu rozhodnutí.</p> <p>Hlavním přínosem projektu je rozšíření (diverzifikace) přepravních tras pro import plynu pro ČR, a tím posílení energetické bezpečnosti ČR. Projekt má proto strategický a bezpečnostní význam a nabízí alternativní přímou trasu dodávek plynu do ČR z Polska. V případě zajištění dodávek plynu z terminálů LNG umístěných v Polsku nebo plynu z Norska skrze Baltic Pipe (napojení ústí v Polsku) projekt skýtá benefit i v možnosti zajištění co nejkratšího přepravního koridoru od samotného zdroje plynu.</p> <p>Jelikož je projekt TRA-N-1009 připravován i na možnou budoucí přepravu vodíku, tak jeho realizace by zároveň podpořila dekarbonizační snahy EU/ČR dosáhnout uhlíkové neutrality v roce 2050 pomocí přechodu na vodík.</p> <p>Negativní postoj slovenského provozovatele přepravní soustavy (eustream) na tento přeshraniční projekt je proto pochopitelný, jelikož realizace projektu by mohla teoreticky ohrozit komerční zájmy společnosti eustream v oblasti přepravy plynu z Polska do ČR. Realizaci přímého propojení mezi Polskem a ČR by bylo možné snížit počet tranzitních zemí a tím i hraničních propojovacích bodů, na nichž jsou uplatňovány ceny za přepravu plynu, míru nejistoty ohledně výše cen za přepravu plynu a volných kapacit pro přepravu plynu z Polska přes Slovensko do ČR (konkrétně přes Polsko-slovenské plynárenské propojení).</p> <p>Provozovatel přepravní soustavy dále uvádí na pravou míru, že připomínka společnosti eustream týkající se ukončení inkrementálního procesu a přeshraničního projektu na česko-polské hranici, který byl jeho předmětem, je nesprávně spojená s výše uvedeným nekomerčním strategicko-bezpečnostním projektem TRA-N-1009. Projekt, který byl plánován na základě nezávazných indikací poptávky po tzv. přírůstkové (inkrementální) kapacitě dle nařízení Komise (EU) č. 2017/459, byl projekt Polsko-české propojení MDAR 2021 (TRA-N-140). Tento konkrétní projekt byl skutečně ukončen. A důvodem ukončení projektu byla právě zmíněná právní nejistota kolem realizace projektu na základě neaplikovatelnosti kapitoly V nařízení Komise (EU) č. 2017/459 v souvislosti s vydáním zmíněného rozhodnutí Tribunálu Soudního dvora EU a nevydání koordinovaného rozhodnutí národních regulačních orgánů o tomto připravovaném inkrementálním projektu (TRA-N-140).</p>
2	Teplárenské sdružení České republiky	Obecná připomínka	<p>Desetiletý plán rozvoje přepravní soustavy nijak nereaguje na novou situaci, která vyplynula z agrese Ruska na Ukrajině. Přepravní soustava v roce 2023 nerealizuje žádné významnější tranzitní toky, ačkoli kapacita soustavy je pro tranzit ve vysoké míře dlouhodobě rezervována. V dohledné budoucnosti se nezdá, že by se situace ohledně objemu tranzitu plynu měla zásadně změnit. Plán by proto měl obsahovat informace o tom, jak bude provozovatel přepravní soustavy dále postupovat ohledně svých aktiv, jejichž kapacita dalece překračuje potřeby zákazníků v České republice i očekávaného tranzitu plynu přes území České republiky.</p> <p>Domníváme se, že provozovatel přepravní soustavy má v současné situaci dvě hlavní možnosti dalšího postupu. Buď se může vyvázat ze smluvních závazků na přepravu plynu se zákazníkem, který nehradí své závazky vyplývající z rezervované kapacity (pokud je to možné), a poté soustavu přizpůsobí nové situaci významnou redukcí provozovaných aktiv (například jejich konzervaci, případně demontáží a prodejem, pokud je to možné), rozepsanou v tomto plánu. Máme na mysli zejména aktiva vybudovaná v rámci projektu Capacity4gas, jehož cílem bylo navýšit tranzitní kapacitu přepravní soustavy. Odstavení těchto aktiv by nijak neovlivnilo bezpečnost dodávek plynu pro zákazníky v ČR, protože ještě před několika lety vůbec nebyla k dispozici a ze strany provozovatele přepravní soustavy nebyly žádné signály, že by v té době byly dodávky plynu přepravní soustavou zákazníků v ČR jakkoliv ohroženy.</p> <p>Druhou možností je, že provozovatel přepravní soustavy bude smluvní závazky na přepravu plynu i přes neplacení ze strany zahraničního zákazníka nadále respektovat, přepravní soustavu bude udržovat ve stávajícím stavu, a dlužné částky za její rezervaci bude vymáhat po svém dlužníkovi. Pak se ovšem domníváme, že nelze spravedlivě požadovat po zákaznících v ČR, aby hradili náklady aktiv, která jsou rezervována pro zahraniční subjekt.</p> <p>V každém případě se domníváme, že by provozovatel přepravní soustavy měl svou strategii ohledně stávajících nevyužitých aktiv přepravní soustavy v Desetiletém plánu rozvoje přepravní soustavy jasně specifikovat.</p>	<p>Provozovatel přepravní soustavy by rád uvedl, že jako regulovaný subjekt je v úzkém kontaktu se všemi relevantními orgány státní správy a vzniklé situaci, která vyplynula z agrese Ruska na Ukrajině a má dopad na přepravu plynu, přikládájí všichni velkou důležitost. Bez ohledu na smluvní situaci s hlavním ruským zákazníkem, které se společnost NET4GAS, s.r.o., věnuje s nejvyšší úrovní řádné péče, má provozovatel přepravní soustavy za to, že vyřazovat části plynárenské infrastruktury pro přepravu plynu nemůže být v zájmu České republiky (a dokonce ani v zájmu Teplárenského sdružení ČR). Takový postup by mohl mít vliv na bezpečnost dodávek nejen pro Českou republiku (ČR), ale i všech sousedních zemí, zejména v situaci, kdy nejistoty a rizika související s dodávkami jsou stále obrovské. Kromě toho by to ohrozilo nasazení nízkouhlikových a obnovitelných plynů, zejména vodíku, což by také bylo dlouhodobě jednoznačně proti hospodářským zájmům ČR, zejména českého průmyslu.</p>
3	Teplárenské sdružení České republiky	12.3 Projektové listy	<p><b>Navrhujeme vypustit projekt Česko-polské plynárenské propojení Bezměrov (CZ) - Hať (hranice CZ/PL) TRA-N-1009 a projekt Zpětný tok přes IP Cieszyn TRA-N-150cz.</b></p> <p><b>Odůvodnění připomínky:</b></p> <p>V lokalitě Mukran-Lubmin v Německu je zprovozován výkonný terminál LNG. Tato lokalita disponuje již dnes existující masivní přepravní kapacitou plynovody OPAL a EUGAL přímo do ČR, mnohonásobně převyšující potřeby ČR i přilehlých zemí. Tyto plynovody jsou již dnes zaústěny do plynovodu NET4GAS. Budování dalšího propoje do Polska oproti tomu přináší českým zákazníkům vysoké náklady (123km, DN 1000, PN73), navíc bez jakékoli záruky, že zde bude skutečně zajištěna relevantní kapacita v nějakém terminálu LNG v Polsku a navíc není k dispozici přepravní kapacita od takového terminálu k českým hranicím (do bodu Hať).</p> <p>Podle vlastního vyjádření umožnil NET4GAS v roce 2023 všem uživatelům soustavy zaslat indikativní poptávku po přírůstkové kapacitě na hraničních bodech se sousedními obchodními zónami, a to na základě platné národní legislativy. Nicméně žádný z uživatelů soustavy této možnosti nevyužil. Podle zdrojů agentury Reuters společnost CEZ upustila od plánu zajistit si kapacitu pro LNG v nově plánovaném terminálu v Polsku a není známo, že by o jeho rezervaci usiloval jiný subjekt se zájmem o přepravu plynu do ČR. Zpětný tok plynu přes bod Těšín nemá praktický význam vzhledem k zanedbatelné návažné kapacitě v tomto bodě.</p> <p>Z výše uvedených důvodů a s ohledem na ekonomickou situaci společnosti NET4GAS, kdy je v cenovém rozhodnutí navrženo meziroční navýšení ceny za rezervovanou přepravní kapacitu o více než 100 %, pokládáme za nezodpovědné a neobhajitelné vynakládat prostředky na zbytečné projekty, o jejichž realizaci není na trhu žádný zájem a jejichž realizace by přinesla jen další navýšení už tak extrémně vysokých nákladů na přepravu plynu pro tuzemské zákazníky a tím dále podkopala konkurenceschopnost zemního plynu jako energetického média a poškodila domácí průmysl.</p>	<p><b>Projekt Česko-polské plynárenské propojení Bezměrov (CZ) – Hať (hranice CZ/PL) (TRA-N-1009)</b> byl do Desetiletého plánu rozvoje přepravní soustavy v ČR zařazen již v minulém roce, a to s ohledem na závažnou situaci způsobenou válečným konfliktem na Ukrajině, kdy zajištění diverzifikace dodávek plynu z jiného, než ruského zdroje získává strategický a bezpečnostní význam pro ČR. Z pohledu provozovatele přepravní soustavy České republiky (NET4GAS) se jedná o nekomerční projekt sloužící pro posílení bezpečnosti dodávek plynu pro ČR, proto realizace projektu je záležitostí rozhodnutí v kompetenci české státní správy. Provozovatel přepravní soustavy poskytuje veškerou součinnost, než dojde k finálnímu rozhodnutí.</p> <p><b>Projekt Zpětný tok přes IP Cieszyn (TRA-N-150cz)</b> umožní přepravu plynu přes existující hraniční předávací bod Cieszyn/Český Těšín nacházející se na polsko-české hranici. Projekt byl letos do Desetiletého plánu rozvoje přepravní soustavy v ČR zařazen, jako další možnost, jak zajistit dodávky plynu, z jiného než ruského zdroje. A to právě s ohledem na závažnou situaci způsobenou válečným konfliktem na Ukrajině, kdy diverzifikace dodávek získává strategický a bezpečnostní význam. Z důvodů, že projekt také není možné realizovat na komerčním základě, tak je provozovatel přepravní soustavy toho názoru, že rozhodnutí o jeho realizaci, podpoře a financování je v zodpovědnosti státních orgánů.</p> <p>Provozovatel přepravní soustavy proto nesouhlasí s návrhem Teplárenského sdružení ČR ohledně vypuštění výše uvedených projektů souvisejících s propojením polské a české přepravní soustavy z Desetiletého plánu rozvoje přepravní soustavy v ČR 2024-2033. Rozhodnutí o realizaci a financování obou, jednoho nebo žádného z těchto projektů je v kompetenci české státní správy. Provozovatel přepravní soustavy poskytuje veškerou součinnost, než dojde k finálnímu rozhodnutí.</p>